

Avtor sicer ne obravnava zalivskega toka kot "reke v oceanu", saj so take predstave že zdavnaj zastarele. Pač pa postavlja, da je ta tok povezan z močnimi vplivi in součinkovanjem tako tropskih kot subpolarnih voda. Prav s pomočjo teh vplivov pojasnjuje avtor zamotanost, vijuganje in spremenljivost tega toka prek leta.

Ni torej nikakršnih dvomov glede tega, ali Zalivski tok obstaja ali ne, pa čeprav so tovrstna vprašanja dobila po nepotrebnem širok odmev v svetovnem tisku. Na sedanji stopnji razvoja oceanografske znanosti res ni mogoče dvomiti v obstoj oziroma mehanizem morskih tokov kakršnega smo doslej poznali.

D.R.

DRUŠTVENE VESTI

Osmo zborovanje geografov na Ravnah je za nami

Začelo se je 12. septembra 1969 na Ravnah na Koroškem, kjer se je v Domu železarjev na Čečovju zbralo okoli 110 geografov iz SR Slovenije in štirje s Tržaškega oziroma Goriškega. Otvoril ga je po stari navadi predsednik GDS, ki je v pozdravnem govoru med drugim dejal.

"Z osmim povojnim zborovanjem uvrščamo Ravne na konec niza kongresnih krajev, v katerem se vrstijo Kamnik, Maribor, Murska Sobota, Novo mesto, Portorož, Velenje in Nova Gorica. Od Maribora dalje stremimo z republiški zborovanji, ki so imela nekatera naziv seminar, druga zbor, zborovanje ali kongres, postopoma spoznavati mejne, večidel gospodarsko manj razvite predele Slovenije, da bi lahko o njih bolj doživeto in objektivneje pisali in poučevali. Z Ravnami smo zaključili prvi krog povojnih zborovanj na robu Slovenije in pred nami je naloga, da začrtamo značaj bodočega niza kongresov. Morda je naše, osmo zborovanje že začetek novega v tem, da v naših referatih obravnavamo obmejne kraje tokraj in onkraj meje kot enoto in začenjamo probleme zamejske Slovenije. Vse to je posledica odpiranja slovenske geografije mednarodnih tokovom. Naše zborovanje je prvo zares slovensko in ne samo republiški kongres, saj sodelujejo kot poslušalci in kot referenti naši kolegi iz zamejstva. Med nami jih prisrčno pozdravljamo.

Na osmem zborovanju bomo v prelepi deželi pod Obirjem Peco, Uršljo, Kopo, Košenjakom in Svinjo med Korošci, ki jih državna meja ne deli kot osemtrideseti vzporednik Korejo ali sedemnajsti vzporednik Vietnam. Deli jih odprta meja, ki zahteva v smislu dobrih sosedskih

odnosov medsebojno spoznavanje. Z obravnavanjem Vzhodne Koroške kot ene regije ne glede na državno mejo bomo geografi s tem zborovanjem po svoje pripomogli k temu namenu!...

...." V prijetno dolžnost si štejem, da lahko v naši sredi pozdravim prof. dr. Avgušтина Laha, predsednika Prosvetno kulturnega zbora Zvezne skupščine, nadalje prof. dr. Vladimirja Bračiča, člana Izvršnega sveta Skupščine SRS. Z zadovoljstvom pozdravljamo predsednika skupščine občine Ravne tov. Ivana Strmčnika, tov. prof. Toneta Golčerja, podpredsednika občinske skupščine Ravne, in prof. F. Sušnika, uglednega javnega delavca in ravnatelja študijske knjižnice na Ravnah.

Tov. prof. in ravnatelj gimnazije T. Golčer se je zahvalil za pozdrave in v kratkem nagovoru orisal glavne geografske, zlasti gospodarske poteze jugoslovanske koroške.

Nadaljnje delo plenarnega zasedanja prvo dopoldne, ki je bilo namenjeno spoznavanju Vzhodne Koroške, je vodil delovni predsednik S. Ilešič, Referirali so:

- S. Ilešič, Mežiška dolina in Slovenska Koroška,
- I. Gams, Nekateri prirodno geografske razmere JV Koroške,
- J. Medved, Nekateri družbeno geografske značilnosti JV Koroške,
- M. Žagar, Prometne in turistične značilnosti obmejne regije.

Geografsko društvo Slovenije se je že predhodno dogovorilo s predstavniki občin Ravne na Koroškem, Dravo-

grad in Slovenj Gradec, da bo z njihovo finančno pomočjo objavilo referate, ki se tičejo Vzhodne Koroške. Zato tu o njih ne bo govora, saj jih bodo udeleženci iz že plačane kotizacije sprejeli brezplačno.

Popoldne je bila ob 14^{30h} otvoritev Razstave Zemljepisnega muzeja Instituta za geografijo univerze v Ljubljani in sicer v študijski knjižnici. Otvoritveni nagovor je imel ravnatelj Instituta prof.dr. V.Klemenčič. Nato so se udeleženci odpeljali na dve istočasni ekskurziji. Dva avtobusa sta odpeljala udeležence v Koprivno, kjer so se iz doline peš povzpeli na sleme pri cerkvi sv. Jakoba. Tu je sledila daljša razlaga družbeno-geografskih razmer v tem kraju z najvišjimi kmetijami v Sloveniji. En avtobus pa je peljal udeležence pod vodstvom pisca na Javornik, kjer je razlago o najnovejših Ravnah dopolnil domači geograf prof.Ficko, v Dravograd in v Slovenj Gradec. Tu so dodatno videli še Muzej NOB, kjer je razlagal njegov ravnatelj B.Žolnir, ter Sokličev zgodovinski muzej.

Drugi dan, 13. septembra, so v okviru kolokvija o socialno geografskih procesih zamejske Slovenije referirali:

- dr.M.Zwitter iz Celovca o gospodarskem zapostavljanju Koroških Slovencev
- dr.R.Bednarik iz Gorice o izseljevanju in preseljevanju slovenske etnične skupine v Italiji,
- dr.S.Pahor iz Trsta o socialno geografskih procesih na Tržaškem,
- F.Mljač iz Trsta o socialno geografskih procesih Kanalske doline,
- Prof.L.Olas iz Murske Sobote o geografiji Slovenskega Porabja.
- dr.V.Klemenčič je referiral o temi: Nekateri elementi socialno geografske preobrazbe slovenskega in narodno mešanega ozemlja Koroške (referat pa je prebral med avtobusno ekskurzijo po Vzhodni Koroški).

Geografsko društvo Slovenije si bo prizadevalo referate s tega kolokvija, ki zanimajo širšo javnost, tiskati v posebni izdaji. Zato o njih tu ne bo govora. Zaradi pomanjkanja časa je bilo v diskusiji obravnavano samo eno vprašanje, zakaj je sedanja jugoslovanska Koroška po prvi svetovni vojni prišla pod Jugoslavijo brez plebiscita.

Popoldne so se zvrstili v predavalnicah gimnazije referati pod skupnim naslovom "svobodne teme" v treh sekcijah. Delitev na sekcije je omogočila, da so lahko bili prebrani vsi prijavljeni referati. V sekciji "regionalna geografija" so referirali M.Pak o naselju Ravne po letu 1945, M.Natek o gospodarski razvitosti koroške regije, M.Zgonik o deagrarizaciji v Dravski dolini, in B.Belec o razlikah v transformaciji vzhodnih in zahodnih Slovenskih goric. Zadnja dva referata

bosta predvidoma objavljena v GO, ostali pa v kongresni publikaciji o JV Koroški.

V sekciji za splošno geografijo so referirali I.Vrišer, ki je govoril o načinu določevanja funkcij malih mest in njihovem pomenu v okviru Slovenije. Nato sta sledila dva teoretska referata. Jelka Kunaver je govorila o pomenu in vlogi storitvenih dejavnosti, Jurij Kunavar pa o kvantitativni tehniki v sodobni geografiji. S.Pirš je referirala o faktorjih, ki so delovali pri nastajanju slovenskih železarn in ki nekateri še danes delujejo. M.Vojvoda je podal novejšo stanje v planskem gospodarstvu v slovenskih Alpah, F.Bernot iz Hidrometeorološkega zavoda SRS pa je v kratkem orisal vzroke poplav v Piranu 3. novembra 1968.

V sekciji za metodiko in didaktiko geografije je imel načelni referat J.Medved, ki je dopolnil razpravo, objavljeno v reviji Sodobna pedagogika. V kratkem a jedrnatem referatu je D.Radinja govoril o tolmačenju oblike zemlje. V isti sekciji je bil predviden daljši razgovor o geografskih krožkih, za katerega je prebrala uvodne misli prof. Zvezdana Knez-Šterbenc. Toda diskusija se je razvila predvsem o snovi, ki jo je podal J.Medved. Pričakovani zaključki o geografskih krožkih, ki so vse premalo razširjeni in o katerih je bilo v okviru GDS doslej premalo skrbi, so tako izpadli.

Udeleženci so bili soglasni, da na sekcijah ni bilo slabih referatov in da so bili vsi na zadovoljivi ravni. Največ udeležencev je bilo seveda v sekciji za metodiko in didaktiko. Sledi ji sekcija "Splošna geografija" in nato "Regionalna geografija".

Kdor zasleduje razvoj sodobne slovenske geografije, se je morda zamislil ob dejstvu, da je bilo v prvih dveh sekcijah prebranih deset družbeno geografskih referatov, en fizično geografski referat, nobenega pa ni bilo iz območja regionalne geografije, če pojmujemo to kot povezovanje prirodnih in družbenih razmer.

Ob 18¹⁵ se je v Domu železarjev začel izredni občni zbor GDS. Vodil ga je v imenu delovnega predsedstva H.Uršič. Na programu je imel tri točke: spremembo društvenih pravil, potrditev sklepov UO GDS in razno. Prvi dve točki je pojasnil predsednik GDS. Izredni občni zbor je bilo treba sklicati, ker zahteva TNZ SRS dopolnitev obstoječih pravil s členom o sredstvih javnega obveščanja. Istočasno s to dopolnitvijo pa je UO predlagal spremembo, da naj bo v bodoče redni letni občni zbor vsako leto, čeprav se naj uprava izmenja vsako drugo leto, tako kot doslej. Predlog UO je bil soglasno sprejet in nova pravila GDS so objavljena že v tej številki. Izredni zbor je prav tako potrdil sklep o izvolitvi prof. dr. V.Bohinca za častnega člana in povišanju članarine na 20 N din. Nato je bil sprejet predlog prof. F.Bernota, da proglasimo

dr. Romana Savnika za častnega člana GDS. Glede nadaljnega sprejemanja častnih članov je bila izražena intencija UO GDS, da podeli leta 1972 ob praznovanju petdesetletnice obstoja GDS diplome častnega članstva številnejšim zaslužnim geografom doma in v zamejski Sloveniji.

Sledil je zaključni plenarni sestanek VIII. zborovanja, ki ga je v imenu delovnega predsedstva vodil S. Ilešič. Najprej je M. Natek prebral predlog resolucije, ki ga je sestavila komisija za resolucijo. Predlog je bil soglasno sprejet in resolucija je objavljena v dodatku. Obenem sta bila obrazložena predloga sekcije za didaktiko in metodiko geografije za dodatne točke resolucije. Prvi poziva GDS, da naj nastopi proti krčenju ur geografije v šolah, ki so uvedle petdnevni delavnik. Po drugem predlogu bi zahtevali od Mladinske knjige, da hitreje dotiska geografske učbenike, potem ko ji predlože gradivo. Iz sekcije za splošno geografijo pa je izšel predlog, da naj bi GDS pospeševalo uvajanje kvantitativnih metod in po potrebi v ta namen organiziralo simpozij. Po diskusiji vsi trije predlogi niso bili vključeni v resolucijo, temveč jih je treba šteti kot predloge Upravnemu odboru, da ustrezno ukrepa.

Na koncu zasedanja se je predsedujoči ponovno zahvalil organizacijam, zlasti občinskim skupščinam, v krajih zborovanja, za pomoč pri izvedbi. Predsednik GDS pa se je v imenu UO GDS zahvalil članom pripravljalnega odbora (V. Klemenčič, ki je vodil priprave za kolokvij o socialno geografskih procesih zamejske Slovenije, M. Natek, ki je pripravljajal svobodne teme, S. Ilešič, M. Žagar, I. Gams, ter tajnika Franc Lovrenčak in Jelka Kunaver), ki ga je vodil doc. dr. Jakob Medved, pa tudi blagajničarkama prof. M. Verbič in C. Marjetič.

Razgovora o uspehih in neuspehih zborovanja zaradi pozne ure ni bilo. Po splošnem mnenju je izredno uspelo.

Večjih organizacijskih spodrseljajev ni bilo. Za to gre zahvala tudi Republiškem sekretariatu za prosveto in kulturo, ki je finančno podprl kolokvij o socialno-geografskih procesih v zamejski Sloveniji. Tudi zato je bilo mogoče objaviti brošuro z naslovom "Povzetki referatov v sekcijah in vodnik po poti ekskurzij", ki so jo udeleženci sprejeli v roke ob prihodu na Ravne. K uspehu je mnogo pripomoglo sveže razpravljanje o problemih zamejske Slovenije in prisotnost nekaterih, sicer še redkih geografov iz zamejstva, ki so bili udeleženci in referenti, in upanje je, da bo to postala naša stalna praksa. Saj so lahko udeleženci navezali z njimi prijateljska poznanstva. Seveda bi lahko bila organizacija v podrobnostih še boljša (izostala je ponovna obvestitev prijavitelancev tik pred zborovanjem, prenočevanje v raznih krajih je zaviralo družabno življenje), vendar so bili udeleženci z njo v celoti zadovoljni.

Isti večer so nam domačini priredili sprejem, povezan z večerjo, v hotelu Peca v Mežici. V imenu prisotnih predsednikov občinskih skupščin Dravograd in Slovenj Gradec tov. Draga Jurharja in Iva Čerčeta je udeleženec pozdravil predsednik občine Ravne tov. Ivan Strmčnik.

V nedeljo 14. septembra se je 73 udeležencev podalo z dvema avtobusoma na pot po avstrijski Vzhodni Koroški. Pot jih je vodila čez Dravograd, v Labot in Grebinj, kjer so si ogledali trg in vhod v kraško jamo. Preko Vovbr so prišli do Djekš in nato še do Kneže, kjer so si ogledali tamkajšnjo cerkev-tabor. Oba avtobusa, ki sta jih izmenoma vodila V. Klemenčič in I. Gams, sta se po povratku s Svinje za kratek čas ustavila na trgu v Velikovcu in nato ob Klopinjskem jezeru ter končno v Pliberku. Ob 16²⁰ sta bila že spet na Ravnah, odkoder so se udeleženci še isti večer razšli.

Ivan Gams

OBVESTILO

Ekskurzija okrog Sicilije

Zaradi spremenjenih potovalnih pogojev in visokih stroškov za letošnje zimske počitnice napovedana stro-

kovna ekskurzija v Tunizijo ne pride v poštev. Namesto nje predlagamo nekoliko krajše, a prav tako poučno